

SWEDISH
ENVIRONMENTAL
PROTECTION
AGENCY

YTTRANDE
2022-03-21

Ärendenummer
NV-09831-21

Infrastrukturdepartementet
i.remissvar@regeringskansliet.se

Naturvårdsverkets yttrande över It-driftsutredningens slutbetänkande ”Säker och kostnadseffektiv it-drift – förslag till varaktiga former för samordnad statlig it-drift” I2021/03265

Sammanfattning

Naturvårdsverket tillstyrker i huvudsak utredningens förslag till inrättande av varaktiga former för samordnad statlig it-drift.

Naturvårdsverket tillstyrker förslaget att anslutningen till det samordnade statliga tjänsteutbudet ska vara frivilligt.

Naturvårdsverket avstyrker utredningens förslag på en punkt:

- Naturvårdsverket avstyrker förslaget att urvalet av de myndigheter som Kammarkollegiet upphandlar ett ramavtal för it-drift för ska baseras på antalet anställda.

Naturvårdsverket lämnar ett antal förslag om tillägg och justeringar samt önskemål om förtydliganden, bland annat avseende följande:

- Naturvårdsverket lyfter fram behovet av ytterligare utredning av grundläggande frågor om statsstöd, personuppgiftsansvar och säkerhetslösningar.
- Naturvårdsverket anser att staten även bör se över möjligheterna att sätta upp en statlig driftsorganisation som en alternativ lösning med ett större fokus på it-säkerhet.

Naturvårdsverket vill också påpeka att vi vidhåller alla de synpunkter som tidigare yttrats i remissvar på utredningens delbetänkande (SOU 2021:1) (NV-01106-21).

Naturvårdsverkets ställningstagande och skäl

Naturvårdsverket tillstyrker i huvudsak utredningens förslag till inrättande av varaktiga former för samordnad statlig it-drift. Naturvårdsverket ser fördelar med att myndigheter kan dra nytta av samordningssynergier inom it-drift eftersom det skapar förutsättningar för bättre samverkan mellan myndigheter i arbetet med att få en säker och effektiv it-drift.

Förslaget till en samordnad statlig it-drift bygger till stor del på samverkan mellan ett flertal myndigheter och är ett omfattande och komplext system. För att detta ”maskineri” ska fungera bra och inte bli administrativt betungande eller leda till dubbelarbete för myndigheterna anser Naturvårdsverket att det är av stor vikt att vissa grundläggande frågor utreds. Det kan t.ex. handla om frågor om vad som avses med att en myndighet tekniskt bearbetar eller lagrar information för annans räkning eller att frågor om statsstöd och personuppgiftsansvar är klargjorda. Naturvårdsverket anser att dessa frågor bör vara noggrant genomlysta före driftsättning av systemet för att inte riskera att förhindra eller försena ett genomförande. Det bör inte heller lämnas till var och en av de ingående myndigheterna att reda ut dessa frågor.

Vi anser vidare att mängden administration och kostnaden kan bli utmaningar och efterfrågar ett större fokus på säkerhetsaspekterna. Ledtiderna riskerar att bli längre då det är många intressenter. Naturvårdsverket anser att andra lösningsalternativ behöver undersökas vidare, bland annat möjligheterna att sätta upp en statlig driftsorganisation.

Mål och syfte för en samordnad statlig it-drift, (avsnitt 11.1)

Naturvårdsverket bedömer att det kan finnas utmaningar med lösningsförslagen presenterade i utredningen. Med anledningen av antalet beroenden och antalet involverade aktörer så riskerar det att kräva mer administration och högre kostnader än beräknat för att få uppdraget att utvecklas i takt.

Naturvårdsverket anser vidare att det kan vara fördelaktigt att se till applikatoriska nivåer, så som att ha en gemensam utveckling av ärendehanteringssystem, säker fillagring eller e-post. Det kan vara fördelaktigt att förhålla sig till en liten och rättssäker leverans.

Naturvårdsverket efterfrågar även ett förtydligande av hur support ska hanteras, vem som kommer att ha ansvar att samordna detta och vilka följder supportkedjan kan resultera i.

Tjänsteutbudet och anslutning till det samordnade statliga tjänsteutbudet (sammanfattning)

Naturvårdsverket tillstyrker förslaget om att anslutningen till det samordnade statliga tjänsteutbudet ska vara frivilligt.

Anslutning till det samordnade statliga tjänsteutbudet (avsnitt 11.6, 11.10.3)

Naturvårdsverket efterfrågar ett förtydligande av innebörden av att man bedömer att säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter inte ska hanteras inom det samordnade statliga tjänsteutbudet. Naturvårdsverket efterfrågar vidare ett förtydligande av hur beredskapsmyndigheter kommer att kunna använda sig av lösningen om de har säkerhetsskyddad information.

Ramavtal för it-drift för små myndigheter (avsnitt 11.8.2)

Naturvårdsverket avstyrker förslaget att urvalet av myndigheter som Kammarkollegiet upphandlar ett ramavtal för it-drift för ska baseras på antalet anställda. Naturvårdsverket anser att gränsdragningen bör baseras på andra parametrar så som förslagsvis nuvarande driftskostnad eller antal system. Antalet anställda har liten bärlighet på antalet system och dess komplexitet.

Införande av varaktiga former för samordnad statlig it-drift (avsnitt 11.11)

Naturvårdsverket tillstyrker förslaget att Ekonomistyrningsverket (ESV) ska se på indikatorer för uppföljning av bl.a. säkerhet och kostnadseffektivitet i en samordnad statlig it-drift. Detta med anledning av att det är fördelaktigt att ESV bistår myndigheterna med modeller eller metoder för utvärdering samt att det finns fördelar av denna typ av indikatorer oberoende av utredningen.

Utgå från ny eller befintlig verksamhet? (avsnitt 10.2.1)

Naturvårdsverket bedömer att det kan finnas andra alternativ som bör undersökas vidare. Säkerheten behöver byggas i olika lager så att det blir applicerbart oberoende av myndighet. Den statliga driftsorganisationen kan ha driftcentraler på olika geografiska platser för att minska risken för haveri eller skada. Naturvårdsverket anser även att ett stort antal underleverantörer kan skapa säkerhetsluckor.

Vad som avses med teknisk bearbetning eller teknisk lagring (avsnitt 9.2.3)

Utredningen konstaterar att det i tidigare förarbetsuttalanden (prop. 2009/10:58 s. 37 och prop. 2017/18:49 s. 193 f.) saknas närmare beskrivning av hur formuleringen teknisk bearbetning eller teknisk lagring i tryckfrihetsförordningens bestämmelser ska förstås. Mot bakgrund av att förslaget till samordnad statlig it-drift bygger på att myndigheter ska kunna tekniskt bearbeta eller lagra uppgifter åt varandra är det viktigt att innebörden av formuleringen klargörs. Detta, menar Naturvårdsverket, är särskilt viktigt eftersom den sekretessbrytande regeln som föreslogs i delbetänkandet (SOU 2021:1) avser omfatta endast utlämnande för teknisk bearbetning eller teknisk lagring.

Normmässig förankring för en samordnad statlig it-drift (avsnitt 10.2.3)

För att statliga myndigheter ska kunna samordna sin it-drift på det sätt som utredningen föreslår är det viktigt att de har rättsligt stöd för detta. Naturvårdsverket instämmer i utredningens bedömning att bestämmelsen i 8 § förvaltningslagen inte ger en myndighet mandat att ägna sig åt något annat än dess verksamhetsområde. Därför vill Naturvårdsverket understryka att det är viktigt att, som utredningen föreslår, detta regleras samlat i en särskild författning samt att berörda myndigheters instruktioner kompletteras med hänvisningar till förordningen.

Reglering av villkoren för leverantörsmyndigheternas behandling av personuppgifter (avsnitt 11.7)

Utredningen föreslår att förhållandet mellan en anslutande myndighet (den personuppgiftsansvarige) och en leverantörsmyndighet (personuppgiftsbiträdet) ska regleras i den föreslagna förordningen och att de villkor som finns i artikel 28.3 dataskyddförordningen, som inte är möjliga att reglera i förordningen, ska ingå i den skriftliga överenskommelsen mellan myndigheterna. Detta innebär att sådant som exempelvis föremålet för behandlingen och dess varaktighet, art och ändamål, typ av personuppgifter m.m., kan utgöra delar av den skriftliga dokumentationen (samverkansöverenskommelsen). I artikel 28.3 anges att personuppgiftsbiträdes hantering av personuppgifter ska ”regleras genom ett avtal eller en annan rättsakt [...] som är bindande för personuppgiftsbiträdet”.

I detta sammanhang anser Naturvårdsverket att det närmare bör utredas vilken betydelse rättsfallet HFD 2021 ref. 35 har för möjligheten för myndigheter att ingå personuppgiftsbiträdesavtal med varandra. I rättsfallet uttalar Högsta förvaltningsdomstolen väldigt tydligt att statliga myndigheter är samma juridiska

person och att de därför inte kan ingå rättsligt bindande avtal med varandra. Frågan är då om de delar som en anslutande myndighet och en leverantörsmyndighet ska avtala/komma överens om är tillämpliga i ljuset av det aktuella rättsfallet.

It-driftsutredningens delbetänkande ”Säker och kostnadseffektiv IT-drift – rättsliga förutsättningar för utkontraktering”

Naturvårdsverket vill påpeka att vi vidhåller alla de synpunkter som tidigare yttrats i remissvar på utredningens delbetänkande (SOU 2021:1), (NV-01106-21).

Beslut om detta yttrande har fattats av generaldirektören Björn Risinger efter föredragning av avdelningschefen Maria Ohlman.

Vid den slutliga handläggningen har i övrigt deltagit enhetschefen Gunilla Sallhed och handläggarna Marijke Silander, Tåve Uglem och Erik Stigell.

Detta beslut har fattats digitalt och saknar därför namnunderskrifter.

För Naturvårdsverket

Björn Risinger

Maria Ohlman

Kopia till:
i.esd.remissor@regeringskansliet.se
m.registrator@regeringskansliet.se